

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΑΡΙΑ ΠΗΓΟΥΝΑΚΗ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Σύμφωνα με το απόσπασμα, το μολυσμένο περιβάλλον είναι θανάσιμο για τον άνθρωπο, καθώς τα μολυσμένα φυσικά στοιχεία προκαλούν ασθένειες. Η αναπνοή του ανθρώπου και το νερό που καταναλώνει θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή του. Οι προσπάθειες των κρατών για βιώσιμη ανάπτυξη δεν έχουν λύσει το πρόβλημα της ενέργειας, η οποία παράγει ατμοσφαιρικούς ρύπους που ενοχοποιούνται για σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία. (60 λέξεις)

- B1.** 1. Λάθος
2. Σωστό
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Σωστό

B2.α. Τα ρηματικά πρόσωπα που εναλλάσσονται στις δύο παραγράφους είναι το **πρώτο πληθυντικό πρόσωπο** και το **τρίτο πρόσωπο ενικού και πληθυντικού**. Ο συγγραφέας ξεκινά το κείμενο με α' πληθυντικό πρόσωπο (κατανοούμε) αναφερόμενος συλλογικά στους ενδιαφερόμενους για τη μόλυνση του πλανήτη, δηλαδή όλους εμάς που απειλούμαστε από αυτή, «εμείς» «η ίδια η ύπαρξή μας». Ο συγγραφέας εξασφαλίζει οικειότητα, αμεσότητα και συλλογικότητα. Ακόμη, διευκολύνεται η ταύτιση του αναγνώστη και επιτυγχάνεται η συναισθηματική διέγερσή του. Επίσης, θέλοντας να μεταφέρει την πραγματικότητα και τα σύγχρονα δεδομένα επισημαίνει με τρίτο ενικό πρόσωπο (προκαλεί, θα επιδεινώσει) την καταστροφή που επιτελείται από την κλιματική αλλαγή, η οποία θα συνεχίσει να οξύνεται. Με το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο (συνδέονται, να δράσουν) αναφέρεται στις κυβερνήσεις που έχουν αποτύχει να προστατέψουν τον πλανήτη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Με το τρίτο πρόσωπο ο συγγραφέας διατυπώνει τις θέσεις του ως μία γενικώς αποδεκτή άποψη. Το ύφος διαμορφώνεται σοβαρό, τυπικό και ουδέτερο, ενώ προσδίδεται εγκυρότητα στα λεγόμενά του. Ο συγγραφέας μετατοπίζει την οπτική του ανάμεσα σε μας, στην καταστροφή που συμβαίνει και στους κυβερνώντες που αδρανούν, εναλλάσσοντας τα ρηματικά πρόσωπα, έτσι ώστε να καλύψει αντικειμενικά το θέμα του, κάνοντας συγχρόνως το κείμενο άμεσο και παραστατικό.

B2.β.

Τίτλος με σχόλιο = Κλιματική αλλαγή: ο δεινότατος πλέον καταπατητής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τίτλος χωρίς σχόλιο = Κλιματική αλλαγή και ανθρώπινα δικαιώματα

B3. Η πρόθεση του συγγραφέα στην τρίτη παράγραφο του κειμένου 1 είναι να πείσει τον αναγνώστη για την αναγκαιότητα να υπάρξει μέριμνα για «να καθαρίσει το περιβάλλον του παλνήτη». Αρχικά, χρησιμοποιεί **αριθμητικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία** (Κάθε χρόνο...παγκοσμίως). Με αυτά τεκμηριώνει τους θανάτους που προκαλούνται εξαιτίας της μόλυνσης των στοιχείων της φύσης. Η συγγραφέας επικαλείται τη λογική του αναγνώστη, προσδίδοντας στον λόγο της αξιοπιστία, εγκυρότητα και αντικειμενικότητα στην προσέγγιση του θέματός της, ενώ το ύφος διαμορφώνεται τυπικό, σοβαρό και ουδέτερο. Επίσης, χρησιμοποιεί **επίκληση στην αυθεντία** (Οι Dr Margaret Chan ...την αναπνοή...»). Παραθέτει αυτούσια τα λόγια των τριών αρμόδιων πάνω στο θέμα, προσδίδοντας στα λεγόμενά της εγκυρότητα, αξιοπιστία, κύρος, καθώς και επιστημονική αρτιότητα, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει τη θέση της για την αναγκαιότητα της αντιμετώπισης της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Τέλος, η γλώσσα στην οποία επέλεξε να εκθέσει τις απόψεις της η συγγραφέας είναι η **αναφορική**, μέσα από την οποία επιτυγχάνει να πληροφορήσει αντικειμενικά τον αναγνώστη για τις επιπτώσεις της περιβαλλοντικής ρύπανσης στον άνθρωπο. Με την αναφορική χρήση της γλώσσας ο λόγος της ακόμη γίνεται σαφής και ακριβής, το ύφος της σοβαρό, τυπικό και απρόσωπο. Ακόμη επικαλείται την λογική του αναγνώστη. Με όλους τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες ενισχύεται η πειστικότητα της συγγραφέα στην τρίτη παράγραφο του κειμένου.

Γ. Σύμφωνα με το ποιητικό υποκείμενο φύση είναι «αυτό που βλέπουμε», « αυτό που ακούμε», « αυτό που ξέρουμε». Με το **α΄ πληθυντικό** (βλέπουμε, ακούμε, ξέρουμε) απευθύνεται στις αισθήσεις όλων μας, όλους μας αφορά η φύση. Οι απλές, καθημερινές **εικόνες** που βλέπουμε «ο σκίουρος» « ο ουρανό», οι συνηθισμένες **φωνές και ήχοι** που ακούμε «ο γρύλος, η θάλασσα». Η φύση είναι παντού, κάτι που εκφράζεται μέσα από την **επανάληψη** «φύση είναι...»...Τελικά, είναι η γνώση μας, όλα όσα ξέρουμε, είναι αρμονία. Η φύση είναι όλα αυτά, είναι σύνθετη, είναι πολύπλευρη και συγχρόνως το ποιητικό υποκείμενο της αποδίδει την ιδιότητα της απλότητας, δημιουργώντας έτσι μία ιδιαίτερη **αντίθεση** που προβληματίζει εμάς τους δέκτες και τη σοφία μας. Η «Σοφία» μας στέκεται **προσωποποιημένη**, «αδύναμη μπροστά στην απλότητα της φύσης».

Η φύση για εμένα έχει ιδιαίτερη υπόσταση, η οποία διαμορφώνεται μέσα από τις εμπειρίες μου και τα ερεθίσματα που προσλαμβάνω από αυτήν: εικόνες, ήχοι, μυρωδιές, αρώματα, χρώματα, συναισθήματα, τα οποία ενεργοποιούν δυνάμεις μέσα μου πλήρως και ολοκληρωτικά. Ο κάθε άνθρωπος την αντιλαμβάνεται διαφορετικά, αν και όλα είναι φύση! Εμείς οι ίδιοι είμαστε φύση!

Δ. Τίτλος: **Η φύση, αρωγός της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον 21^ο αιώνα είναι δεδομένη πλέον η νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων τρίτης γενιάς, στα οποία περιλαμβάνεται το δικαίωμα στο φυσικό περιβάλλον. Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, συνειδητοποιούμε ότι φύση και άνθρωπος οφείλουν να είναι σε αρμονία, διαφορετικά απειλείται και η φύση, αλλά και η επιβίωση και η διαβίωση του ανθρώπου. Ωστόσο η ύπαρξη παραγόντων που παρεμποδίζουν την πλήρη ίαση του φυσικού περιβάλλοντος, διαιωνίζουν το οικολογικό πρόβλημα, οξύνουν την κλιματική αλλαγή και καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

A ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: αναγκαιότητα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος για τον άνθρωπο.

Πληροφορίες των κειμένων:

- το φυσικό περιβάλλον αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα για τη διαμόρφωση κατάλληλων, ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης
- εξασφαλίζει αξιοπρεπή ζωή και ευημερία
- η οικολογική ισορροπία διαφυλάσσει τους φυσικούς πόρους
- διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως αυτά της ζωής, της ισότητας και της στέγασης

Προσωπική επιχειρηματολογία

- η επαφή με τη φύση ηρεμεί τον άνθρωπο, τον απαλλάσσει από το άγχος
- ενεργοποιεί συναισθήματα, τον ψυχαγωγεί
- η φύση είναι δάσκαλος, διδάσκει το μέτρο, την αισθητική, τη διαχείριση πόρων
- αποτελεί έμπνευση για τον καλλιτέχνη, αλλά και για κάθε άνθρωπο
- η σχέση του ανθρώπου μαζί της εκφράζεται μέσα από τον πολιτισμό και την παράδοση κάθε τόπου, άλλωστε τα διαμορφώνει κιόλας
- επισφραγίζει την εξέλιξη και την πρόοδο.
- εξασφαλίζει υγεία
- μέσα από τη εκμετάλλευση της φύσης ο άνθρωπος βιοπορίζεται

B ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: παράγοντες που παρεμποδίζουν την ίαση της μόλυνσης του περιβάλλοντος

Πληροφορίες των κειμένων

- ατελέσφορες προσπάθειες των κυβερνήσεων για βιώσιμη ανάπτυξη
- χρησιμοποίηση πηγών ενέργειας που προκαλούν θανατηφόρες βλάβες στην υγεία

Προσωπική επιχειρηματολογία

- οικονομικά συμφέροντα (η αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος κοστίζει)
- αδρανής πληροφόρηση από τα Μ.Μ.Ε. ή ακόμα και παραπληροφόρηση, διαστρέβλωση της αλήθειας
- αλόγιστη βιομηχανική ανάπτυξη, που υπηρετεί τον καταναλωτισμό (π.χ. υπεραλίευση)
- πολιτική ανευθυνότητα τόσο των κρατών, όσο και της Ε.Ε.
- έλλειψη περιβαλλοντικής αγωγής από τους φορείς κοινωνικοποίησης και διαπαιδαγώγησης
- ασυνειδησία και παθητικοποίηση του ανθρώπου
- υποτίμηση του μεγέθους του προβλήματος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αλληλεπίδραση ανθρώπου - φύσης είναι αυτονόητη, αφού ο άνθρωπος είναι μέρος της φύσης. Για αυτό οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι αδιαφορώντας για το φυσικό περιβάλλον, καταστρέφει τη ζωή του και καταπατά τα δικαιώματά του. Η παγκόσμια κοινότητα οφείλει να παραμερίσει κάθε παράγοντα που αποτελεί τροχοπέδη στην αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος, απελευθερώνοντας έτσι τον άνθρωπο και τον πλανήτη από τη διαρκή απειλή των ολέθριων συνεπειών της μόλυνσης του περιβάλλοντος.